

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3906/2021
28.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Ђура Благојевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране – Војна пошта ... Ниш, коју заступа Војно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2479/20 од 26.01.2021. године, у седници одржаној 28.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2479/20 од 26.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 902/19 од 06.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете за претрпљене болове због умањења животне активности исплати износ од 2.500.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете за претрпљени страх и за наруженост исплати износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете због умањења радне способности исплати и то: А) за изгубљену зараду за период од 26.06.1999. године до 30.11.2019. године износ од 4.173.862,52 динара и на име камате за тај период износ од 2.594.150,84 динара, што укупно износи 6.774.013,38 динара, све са законском затезном каматом почев од 01.12.2019. године до исплате, Б) на име капитализиране ренте до очекиваног броја година живота износ од 3.683.214,60 динара са законском затезном каматом од 01.12.2019. године до исплате, В) на име будуће ренте износ од 56,64% од просечне месечне нето зараде запослених у Републици Србији са законском затезном каматом од 05-ог у месецу за претходни месец до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 10.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2479/20 од 26.01.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Истовремено са изјављивањем ревизије, тужилац је поднео и предлог за понављање поступка. Дана 14.07.2021. године првостепени суд је одржао рочиште за расправање о предлогу за понављање поступка на коме је, на сагласан предлог странака, донео решење да се спис предмета достави Врховном касационом суду ради одлучивања о изјављеној ревизији тужиоца, што се може сматрати одлучивањем сходно члану 434. став 1. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је током НАТО агресије 1999. године био ангажован као војни резервиста. Дана ...1999. године тужилац је у ратним дејствима задобио повреду леве ноге од гелера. Након лечења ове повреде, тужиоцу је прекинута војна обавеза. Тужилац је услед задобијене повреде ноге трпео примарни страх до указивања медицинске помоћи, а након тога секундарни страх до завршетка лечења. Наведена повреда код тужиоца није довела до смањења функционалности, нити до нарушавања естетског изгледа ноге. Тужилац је после престанка ратних дејстава манифестовао клиничку слику ПТСП са симптоматском конзумацијом алкохола и развојем болести зависности. Утврђено је да постоји узрочно-последична веза између боравка на ратишту и телесног повређивања тужиоца са учесталим и интензивнијим конзумирањем алкохола у наредним годинама и развојем алкохолизма, као болести зависности, од које је тужилац први пут лечен 2003. године када му је постављена дијагноза токсикоманске фазе у пијењу са последичним неуролошким и соматским компликацијама. Због наведене болести зависности, тужилац је био на болничком лечењу на Клиници за заштиту менталног здравља КЦ Ниш у периоду од ...2003. године до ...2003. године, а касније и у Специјалној болници за психијатријске болести Горња Топоница током 2005. и 2010. године. У периоду од 2010. године до 2012. године тужилац се лечио амбулантно. Тужилац актуелно болује од душевног обољења биполарни афективни поремећај и амбулантно се лечи код надлежног психијатра а у апстиненцији је од конзумације алкохола који је у токсикоманској фази пијења. Наиме, код тужиоца је током 2010. године дијагностиковано душевно обољење биполарни поремећај, које према мишљењу вештака није узроковано алкохолизмом, нити је у узрочно-последичној вези са ратним ангажовањем тужиоца током НАТО бомбардовања. На основу налаза и мишљења вештака неуропсихијатра утврђено је да код тужиоца постоји трајно умањење животне активности од око 45%. На основу

налаза и мишљења вештака медицине рада утврђено је да је тужиочева општа радна способност умањења за 95%, а да преостала радна способност износи 5%. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђена је висина зараде за период од 26.06.1999. године до 30.11.2019. године са каматом, износ капитализиране ренте до очекиваног броја година живота тужиоца и износ будуће ренте. Тужилац има завршену основну школу и никада није био у радном односу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да тужилац неосновано потражује накнаду штете на име душевних болова због наружености будући да је утврђено да код тужиоца није заостала наруженост физичког изгледа као последица повређивања, док је потраживање накнаде за остале тражене видове нематеријалне и материјалне штете застарело због протеча рокова из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима. Становиште нижестепених судова је да је питање сазнања за дијагнозу обољења тужиоца од значаја за субјективни рок застарелости који тече у границама објективног рока, а који је у овом случају очигледно протекло, због чега су оценили основаним истакнути приговор застарелости потраживања накнаде штете.

У ревизији тужилац оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, што не може бити разлог за изјављивање ревизије у овом случају. Такође, оспорава правно становиште нижестепених судова о основаности приговора застарелости потраживања сматрајући да се ради о трајној штети, тј. штети која се манифестује током времена, у ком случају застарелост потраживања не настаје све док штета траје, указујући на другачију судску праксу по том питању.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су заузели становиште да је предметно потраживање накнаде нематеријалне и материјалне штете застарело.

Одредбама Закона о облигационим односима (ЗОО) је прописано: да застарелост престaje право захтевати испуњење обавезе, да застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (члан 360. став 1. и 2.); да застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано (члан 361. став 1.); да застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног времена (члан 362.); да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, као и да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (члан 376. став 1. и 2).

Полазећи од цитираних законских одредби, Врховни касациони суд сматра да је правилно становиште нижестепених судова да се у конкретном случају рок застарелости накнаде штете рачуна од 2003. године када је тужиочево обољење - ПТСП са симптоматском конзумацијом алкохола и развојем болести зависности, која је у директној узрочно-последичној вези са боравком и повређивањем тужиоца на ратишту, попримила облик коначног стања. Развојем болести зависности од које је тужилац лечен болнички 2003. године, када је постављена дијагноза, указује да је

коначно стање његовог здравља које је узроковано боравком на ратишту тада било познато, док биполарни афективни поремећај, као душевно обољење од кога тужилац актуелно болује није у узрочно-последичној вези са боравком на ратишту. Имајући у виду наведено, те да је тужилац поднео тужбу у овој парници дана 10.11.2011. године, Врховни касациони суд налази да је тужиочево потраживање накнаде штете застарело на основу одредаба члана 376. став 1. и 2. ЗОО. Ревизијски наводи да је тужиоцу тек 2010. године дијагностиковано душевно обољење биполарног поремећаја и да је у питању трајна штета, без утицаја су на другачију одлуку у овој правној ствари, јер су нижестепени судови правилно расправили и утврдили да ово обољење није узроковано алкохолизмом и да није у узрочно-последичној вези са повређивањем тужиоца током боравка на ратишту.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**